

**Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік
университеті кітапхана**

**«Бір ел-бір кітап» акциясы аясында Төлен Әбдікұлына арналған
БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШІ**

Түркістан-2023

Құрастырғандар: Абсеметова М.А., Нысанбаева А.Д., Қуанышбаева Ш.А

«Бір ел-бір кітап» акциясы аясында Төлен Әбдікұлына арналған библиографиялық көрсеткіш. Алғаш рет басылуы. Құрастырғандар: Абсеметова М.А., Қуанышбаева Ш.А. Қожа Ахмет Ясауи атындағы ХҚТУ Түркітан. 2023 ж

Ұлттық көркем ойға соңғы леп, терең таным әкелген қаламгерлердің бірі Төлен Әбдікұлы шығармасының «Бір ел бір кітап» акциясы аясына ұсынылуына орай, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті кітапханасы библиографиялық көрсеткіш құрастырып, оқырман назарына ұсынып отыр.

Танымал жазушы, белсенді қоғам қайраткері Төлен Әбдікұлы қалың оқырмандарға да, әдеби ортаға да кеңінен танымал. Талантының ерекше екендігіне оның тереңнен толғап, жүректен қозғап жазған шырайлы шығармалары дәлел. Жазушының алғашқы жарияланған әңгімелерінен, соңғы жазған романдарына дейін, жұртшылықтың жүрегінен жол тауып, оқырмандардың сүйіп оқитын шығармаларына айналды. Қаламгер Төкен жазған пьесалар бойынша спектакльдер қойылды, сценарийлары бойынша кинолар түсірілді. Бұл туындылардың бәрі де көпшілік көңілдерінен шығып, ел құрметіне бөленді.

Т.Әбдікұлының шығармалары адам мінезінің құпия сырларына үңілуі, өмірдің мән-мағынасына философиялық тұрғыдан қарауымен ерекшеленеді. Библиографиялық көрсеткішке жазушының өмірбаяны мен еңбектерінің және ол туралы жазылған шығармалар тізімі енгізілді. Мерзімді басылымдарда жарияланған мақалалары мен шығармаларының тізімі хронологиялық ретпен орналасқан.

Библиографиялық көрсеткіш студенттерге, зерттеушілерге, әдебиетті сүйетін оқырман қауымға арналған.

Талант тағлымы

Жазушы Төлен Әбдікұлы 1942 жылы Қостанай облысы Жангелдин ауданы, Айса Нұрманов шаруашылығына қарасты Көлқамыс ауылында дүниеге келген.

1960 жылы Қазақ Мемлекеттік университетінің филология факультетіне оқуға түседі. Университетті аяқтаған соң, «Қазақстан пионері», «Жалын» альманахының редакцияларында қызмет жасады.

1977 жылы «Қазақфильм» киностудиясының сценарий бойынша редакция коллегиясының бас редакторы болып тағайындалды.

1979-1989 жылдары Қазақстан КП Орталық комитетінің мәдениет бөлімі нұсқаушысы, сектор меңгерушісі болды.

1989-1991 жылдары «Қазақ әдебиеті» газетінің бас редакторы, Қазақстан Жазушылар одағы басқармасының екінші хатшысы болып тағайындалды.

1994 жылы Елбасы Н. Назарбаевтың басқаруымен ҚР Президентінің мәдениет саласындағы көмекшісі болып тағайындалды.

1997 жылдан күні бүгінге дейін Төлен Әбдікұлы Президент әкімшілігінің ішкі саясат бөлімі меңгерушісінің орынбасары болып қызмет етеді.

1973 жылдан бері Жазушылар одағының мүшесі. Оқырманын ойға жетелейтін, дүние сырына тереңірек үңілдіретін, шығармаларын қазақ баласы сүйініп, оқитын жазушының қаламынан «Көкжиек» (1969), «Күзгі жапырақтар», (1971), «Ақиқат» (1974), «Айтылмаған ақиқат» (1980), «Оң қол» (2002) атты әңгімелер мен повестер жинақтары, «Өлара» (1985), «Ақшоқыда қыс қатты» (1987) романдары таңдамалы шығармаларының екі томдығы (1992) жарық көрді. «Біз үшеу едік» атты қойылымы республика театрларында үздіксіз жүріп жатыр. Кинодраматургия саласында да атсалысып, «Қыз Бәгіш пен Ерсейіт повесті бойынша «Өтелмеген парыз», «Белгісіз ұлдың тағдыры» атты көркем фильмдердің сценарийлерін дайындады. Шығармалары бірнеше шет тілдеріне аударылып орыс тілінде «Истина» атты кітабы екі рет басылып шықты. Т. Әбдіков грек аңыздары

«Эллада ерлерін» (1977) қазақ тіліне аударған. Бірнеше шығармалары шетел тілдеріне аударылған. Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері (2002). Халықаралық Ф. Кафка атындағы Қазақстандағы ПЕН клуб сыйлығының лауреаты (2003).Еуропалық алтын медальдің (2003), Қазақстан Мемлекеттік сыйлығының иегері (2004).Қаламгер кино өнері мен театр өнеріне де өзіндік үлес қосқан, онда да айтарлықтай табысқа жетті. Төлен Әбдіков – іскер, ізденісі мол қоғам қайраткері. Еліміздің егемендігін бекітіп, тілін, дінін, мәдениетін өркендетуге үлкен қоғамдық үлес қосып қоғамдық қызметтер атқарып келеді.

Шығармалары

- Абдиков Т. Истина: повести и рассказы / Т. Абдиков. - Алма-Ата : Жазушы, 1979. - 248 с.
- Абдиков Т. Тандамалы / Т. Абдиков. - Алматы : Жазушы, 1987. - 509 с.
- Абдиков Т. Оң қол : повесттер мен әңгімелер /Төлен Әбдікұлы. – Алматы:Атамұра, 2002. – 350 б.
- Абдиков Т. Парасат майданы:повесть/ Төлен Әбдікұлы.- Астана: Фолиант,2009. – 88 б.
- Абдиков Т. Әке : повесттер мен әңгімелер / Төлен Әбдікұлы. -Алматы: Қайнар, 2009.- 384 б.

Мерзімді басылымдардағы мақалалары:

- «Оң қол» менің өзге шығармаларыма обал жасап жүрген секілді... [Мәтін] / Төлен Әбдікұлы // Қазақ әдебиеті.–2000. – 22 қыркүйек.– **Б.5**
- Жанна Д, Арк феномені [Мәтін]: [Тәуелсіздік толғауы] / Төлен Әбдікұлы // Егемен Қазақстан.–2001.–21 наурыз. – Б.1-2.
- Әбдікұлы, Төлен. Өмірге өмір жалғасып...[Мәтін] : [ақын Назарбек Бектемісұлы жайлы] / Төлен Әбдікұлы // Қостанай таңы. – 2004. – 5 мамыр. – Б.5.

- Ғылымды меңгерген дінбасы немесе дінді игерген ғалым [Мәтін] : [Әбсаттар Дербісәлі жайында] / Т. Әбдікұлы // Қазақ әдебиеті. – 2007. – 14-20 қыркүйек. – Б. 6.
- Тұғыр мен Ғұмыр [Мәтін] : [проза] / Төлен Әбдікұлы // Жалын - 2011. - № 2. - Б. 2-31.

Жазушының сұхбаттары:

- Малым - жанымның садағасы, жаным - арымның садағасы [Мәтін] : Жастықты аңсау маған тән мінез емес [Мәтін] : [әңгіме] / әңгімелескен Назира Байырбек // Қазақ әдебиеті. – 2002. – 6 қыркүйек.
- Нұржекеұлы, Б. Төлен көтерілген биіктік [Мәтін] : [қаламгер Төлен Әбдіков шығармашылығы туралы]/Б.Нұржекеұлы // Жас алаш .– 2002. - 5 қыркүйек [сұхбат] / сұхбаттасқан Сауытбек Абдрахманов // Егемен Қазақстан. – 2005. – 29 қазан.
- Нұржекеұлы, Б. Төлен көтерілген биіктік [Мәтін] : [қаламгер Төлен Әбдіков шығармашылығы туралы]/Б.Нұржекеұлы // Жас алаш .– 2002. - 5 қыркүйек.
- Әбдіхалық, Ж. Төленнің парасат майданы [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдікұлының «Парасат майданы» кітабы туралы] / Ж. Әбдіхалық // Егемен Қазақстан. – 2002. – 13 қараша. – Б. 4.
- Кекілбайұлы, Ә. Талантты ұрпақтың тағылымды келбеті [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдікұлының шығармашылық кешінде сөйлеген сөзінен] / Ә. Кекілбайұлы // Егемен Қазақстан. – 2002. – 29 қараша.Б.5
- Дәулетбаева, Б. Құпия есіктің құлпын ашқан қаламгер [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдікұлының шығармашылығы туралы]/Б. Дәулетбаева // Қазақ әдебиеті. – 2002. – 22 қараша.
- Әбдірайымұлы, А. Талантты туынды сыйлық үшін жазылмайды [Мәтін] : [М. Әуезов атындағы сыйлық жерлесіміз Төлен Әбдіковке берілді] / А. Әбдірайымұлы // Ана тілі. – 2003. – 15 мамыр.
- Мұхамбетқалиұлы, Қ.Адамзат қайда барасың? [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдіктің «Парасат майданы» повесті туралы ойлар] / Қ.Мұхамбетқалиұлы // Қазақ әдебиеті. – 2003. – 7 қараша.

- Әбдіқовтың «Парасат майданы» кітабы жайлы] / А. Мекебаев // Қазақ әдебиеті. – 2004. – 3 желтоқсан. – Б. 13.
- Жамандықты жеңу үшін өзімізді-өзіміз жеңе білуіміз керек [Мәтін] : [сұхбат] / сұхбаттасқан Аягүл Мантаева // Қазақ әдебиеті. – 2006. – 18 тамыз. – Б. 6.
- Астана халықтың рухын көтерді [Мәтін] : [сұхбат] / әңгімелескен Гүлзина Бектасова // Түркістан. – 2008. – 3 шілде. – Б. 4.
- Өз тілінде сөйлей алмайтын мемлекетті толыққанды мемлекет деп айтудың өзі мүмкін емес [Мәтін] : [сұхбат] / сұхбаттасқан Айгүл Аханбайқызы // Айқын. – 2008. – 13 мамыр. – Б. 1-3.
- Жанұзақова, Құралай. Мәңгілік майдан [Мәтін] / Құралай Жанұзақова // Жұлдыз. – 2008. - № 4. – 196-199 б.
- Теңізбай, Аққұм. «Оң қол» үнемі жүрегімді жылытып тұрады [Мәтін] / Аққұм Теңізбай // Нұр Астана. – 2008. – 16-23 сәуір. – Б. 8.
- Сегізбаев, Кәдірбек. Қатарың сиремесін, қаламдасым [Мәтін] : [әдебиет мәселесі] / Кәдірбек Сегізбаев // Қазақ әдебиеті. - 2009. - 20-26 ақпан. – Б.7.
- Тіл – аманат [Мәтін] : [«Аманат» интеллектуалды пікірсайыс клубының кезекті отырысы өтті] / жазып алған Төлен Тілеубай // Жас қазақ. – 2009. - 6 ақпан. – Б. 1-3.
- Тіл – аманат [Мәтін] : [«Аманат» интеллектуалды пікірсайыс клубының кезекті отырысы өтті] / жазып алған Төлен Тілеубай // Жас қазақ. – 2009. - 6 ақпан. – Б. 1-3.
- Құрманғалиев, Қ. Төлен туралы толғаныс [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдіқұлы туралы] / Қ. Құрманғалиев // Қазақ әдебиеті. – 2012. – 7 қыркүйек. – Б. 10-15.
- Әбіш, Д. Дарындылар арасындағы дара талант [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдіқұлы – 70 жаста] / Ә. Дамир // Қостанай таңы. – 2012. – 6 қараша. – Б.1-2.

- Шаяхмет, А. Қаламгер қайраты [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдікұлы туралы] / А. Шаяхмет // Жас өркен Қостанай. – 2012. – № 6. – Б. 14-15.
- Адам басшыға емес, заңға бағынуы керек [Мәтін] : [сұхбат] /сұхбаттасқан Арман Асқарұлы // Парасат. – 2014. - № 4. – Б. 2-3.

Мерзімді басылымдардағы Т.Әбдік туралы жарияланымдар

- Есбалаева, Р.Ж . [Мәтін]: Төлен Әбдіктің «парасат майданы» повесінің көркемдік концепциясы [жазушы Төлен Әбдікұлы туралы] : «Бердібай оқулары-2» Рахманқұл Бердібай және ұлы дала руханияты атты Республикалық ғылыми-теориялық конференция материалдары Түркістан 20 қараша 2015. - Шымкент : Гүлжан, 2015. - 143 б.
- Р. Бердібай оқулары-2; Рахманқұл Бердібай және ұлы дала руханияты атты Республикалық ғылыми-теориялық конференция материалдары Түркістан 20 қараша 2015. - Шымкент : Гүлжан, 2015. - 342 б.
- «Оң қол» әңгімесі бойынша түсірілген фильм жайында/ Н. Жәрімбетова // Жәрімбетова, Н. «Оң қол» фильміне оң баға берілді [Мәтін] : [жазушы Төлен Әбдіктің Егемен Қазақстан – 2017. – 10 ақпан. – Б. 12.
- Москау, З. «Правой рукой» о войне умов : [к 80-летию Т. Абдика] / З. Москау // Казахстанская правда. – 2022. – 30 сентября .- № 187. – С. 10.
- Р. Бердібай оқулары-2; Рахманқұл Бердібай және ұлы дала руханияты атты Республикалық ғылыми-теориялық конференция материалдары Түркістан 20 қараша 2015. - Шымкент : Гүлжан, 2015. - 342 б.

Мазмұны

Талант тағлымы.....

Шығармалары.....

Мерзімді басылымдардағы мақалалары:.....

Жазушының сұхбаттары.....

Мерзімді басылымдардағы Т.Әбдік туралы жарияланымдар